

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 463/2018-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 196/2016, 4 Cdo 204/2016 z 24. mája 2017 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 99/2014, 2Co 98/2014 z 29. septembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 196/2016, 4 Cdo 204/2016 z 24. mája 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 99/2014, 2 Co 98/2014 z 29. septembra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z pripojenej prílohy vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne domáhala určenia neplatnosti uznesenia schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov zo 14. júna 2013, ktorým bol prijatý dodatok č. 1 k zmluve o [REDAKOVANÉ]. Za žalovaného bol v žalobe označený subjekt [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „spoločenstvo“).

O žalobe sťažovateľky rozhodol Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 13 C 74/2013 z 12. marca 2014 tak, že ju zamietol s odôvodnením, že žalovaný nie je v spore pasívne vecne legitimovaný, pretože zmluva o spoločenstve je právnym vzťahom medzi všetkými vlastníkami bytov a nebytových priestorov bytového domu. Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že spoločenstvo na základe tejto zmluvy vzniká, ale nie je účastníkom samotného zmluvného vzťahu. Vzhľadom na to, že rozhodnutia prijaté na zhromaždeniach vlastníkov bytov zaväzujú všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, aj žaloba musí smerovať proti všetkým vlastníkom. Spor o určenie neplatnosti rozhodnutia prijatého na zhromaždení vlastníkov je sporom medzi jednotlivými vlastníkami, a nie sporom medzi členmi spoločenstva a spoločenstvom samotným.

Okresný súd uznesením sp. zn. 13 C 74/2013 z 3. apríla 2014 zamietol aj návrh žalobkyne na doplnenie rozsudku, ktorým namietala, že okresný súd nerozhodol o oprávnenosti zastupovania žalovaného jeho predsedom [REDAKOVANÉ], resp. ním poverenými osobami, pretože podľa jej názoru mu skončilo funkčné obdobie predsedu. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu sťažovateľky odôvodnil tým, že nebol

dôvod na vydanie doplniaceho rozsudku v zmysle v tom čase platného a účinného § 166 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pretože rozhodol o všetkých žalobou uplatnených nárokoch. Námietku žalobkyne o neoprávnenosti zastupovania žalovaného jeho predsedom vyhodnotil len ako prostriedok obrany uplatnený v konaní, a nie ako uplatnený nárok, ktorý by vyplýval zo žaloby a o ktorom by bolo potrebné rozhodnúť.

Proti označenému rozsudku z 12. marca 2014 a uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2014 sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Co 98/2014, 2 Co 99/2014 z 20. apríla 2015 v spojení s jeho opravným uznesením z 23. marca 2016 (tieto rozhodnutia krajského súdu nie sú sťažnosťou napádané, pozn.) tak, že odvolaním napadnutý rozsudok a uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Aj odvolací súd v označenom rozhodnutí vyslovil právny názor, podľa ktorého účastníkmi zmluvy o spoločenstve sú všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov bytového domu, ktorí tvoria zhromaždenie, do ktorého kompetencie patrí okrem iného právo schvaľovať zmeny zmluvy o spoločenstve. Rozhodnutie o zmene zmluvy o spoločenstve prijaté príslušnou väčšinou vlastníkov na zhromaždení je prejavom ich väčšinovej vôle, a preto je samozrejmé, že účastníkmi konania o neplatnosť dodatku zmluvy o spoločenstve (o určenie neplatnosti hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov) musia byť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome.

Vo vzťahu k odvolaním napadnutému uzneseniu okresného súdu krajský súd dôvodil, že súd prvej inštancie vykonal úkony smerujúce k zisteniu osoby oprávnenej konať v mene žalovaného a ďalej s touto osobou konal. Stotožnil sa tiež so záverom, že táto námietka žalobkyne nie je uplatnením nároku vyplývajúceho zo žaloby, o ktorom by bolo potrebné samostatne rozhodnúť. Súd prvej inštancie o všetkých žalobou uplatnených nárokoch žalobkyne rozhodol, preto návrh žalobkyne na doplnenie rozsudku zamietol dôvodne.

Následne krajský súd sťažnosťou sťažovateľky napadnutým uznesením sp. zn. 2 Co 99/2014, 2 Co 98/2014 z 29. septembra 2014 nevyhovel jej návrhu na opravu odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorý bol podaný okresnému súdu v lehote

na podanie odvolania proti rozsudku vo veci. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa uvádza:

„... namietaná časť odôvodnenia je skutkovým a právnym zistením súdu prvej inštancie, správnosť a dôvodnosť ktorého bude preskúmaná v rámci odvolacieho konania o včas podanom odvolaní zo strany žalobkyne proti tomuto rozsudku.“

Proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 2 Co 98/2014, 2 Co 99/2014 z 20. apríla 2015 v spojení s opravným uznesením z 23. marca 2016 sťažovateľka podala dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 241 ods. 2 písm. a) OSP, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP] a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol ako procesne neprípustné, pretože vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozsudku tvrdené vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. c) a f) OSP nezistil a vo vzťahu k uzneseniu o odmietnutí návrhu na doplnenie rozsudku z 29. septembra 2014 preto, že nespĺňa znaky takých uznesení, ktoré možno napadnúť dovolaním podľa § 239 ods. 1 a 2 OSP. Sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 10. júla 2007.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Súdca Okresného súdu v Poprade nerozhodol o predbežnej otázke na návrh žalobcu, či [REDAKOVANÉ] je predsedom [REDAKOVANÉ], pretože nebol podaný návrh na zapísanie zmeny v registri spoločností zo strany [REDAKOVANÉ] na Okresný úrad v Prešove. Súdca odročil z tohto dôvodu pojednávanie a určil žalovanému, aby predložil, že návrh bol úradu odoslaný. Zo strany Okresného súdu v Poprade neboli splnené podmienky konania, ktoré je súd povinný skúmať z úradnej povinnosti počas celého konania. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nebolo v konaní pred Okresným súdom v Poprade riadne zastúpené, Krajský súd v Prešove túto vadu neodstránil a rozhodnutie okresného a krajského súdu je postihnuté touto vadou.“

Výroky okresného a krajského súdu v merite veci sú nesprávne a dôvody nezohľadňujú skutkový a právny stav konania.

Dodatok č. 1 bol prijatý hlasovaním na schôdzi [REDAKOVANÉ], nebol prijatý na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Dôkazom sú pozvánka na schôzdu a zápisnica zo schôdze [REDAKOVANÉ]. Spoločenská zmluva [REDAKOVANÉ] bola prijatá členmi písomne a podpísaná a rovnakú formu mal mať aj Dodatok č. 1.

Návrh na registráciu Dodatku č. 1 úradu nebol podaný predsedom [REDAKOVANÉ], pretože nebol riadne zapísaný v registri spoločenstiev. Návrh na registráciu Dodatku č. 1 bol podaný Okresnému úradu v Prešove po uplynutí 15 dňovej lehoty od konania schôdze [REDAKOVANÉ].

Žalobca hlasoval proti Dodatku č. 1 na schôdzi [REDAKOVANÉ].

Dodatok obsahuje ustanovenia, ktoré sú v rozpore s právnymi predpismi Slovenskej republiky, preto nemôže byť voči žalobcovi platný a účinný...

Na základe uvedeného Okresný súd v Poprade a Krajský súd v Prešove neposúdili právne správne skutkový stav veci, neodstránili vady konania a odôvodnenie rozhodnutí je v rozpore so skutkovým stavom veci a vykonaným dokazovaním.

Dňa 24. 05. 2017 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením rozhodol, že dovolania vo veci 13 C/74/2013 odmieta.

Najvyšší súd SR sťažovateľke v odôvodnení nevysvetlil a zákonne nezdôvodnil na podklade akých právnych úvah a právnych predpisov a ich výkladu dospel k vyššie uvedenému výroku rozhodnutia a to najmä:

1. Najvyšší súd neobjasnil, či [REDAKOVANÉ] bol riadne zapísaný ako štatutár [REDAKOVANÉ] v registri spoločenstiev. Nebola preukázaná pred súdmi nižšej inštancie skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] bol zákonným štatutárom spoločenstva, preto spoločenstvo v konaní nebolo riadne zastúpené, čo je dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. S. P. s odkazom na § 237 písm. c) O. S. P.

2. Súdny nižšej inštancie dôvodili, že sťažovateľka mala žalovať iné subjekty práva, to znamená jednotlivých vlastníkov bytov, no ani Najvyšší súd SR nezdôvodnil, prečo bol Dodatok č. 1 k spoločenskej zmluve prijatý na schôdzi [REDAKOVANÉ] a nie na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu [REDAKOVANÉ]. Keďže Dodatok č. 1 k spoločenskej zmluve prijalo [REDAKOVANÉ] ako právnická osoba, nemohla žalovať jednotlivých vlastníkov bytov. Členov [REDAKOVANÉ] nie je možné právne žalovať za hlasovanie na schôdzi spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, len na

schôdzi vlastníkov bytov a takáto schôdza sa nikdy nekonala, pretože ako členovia spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov nie sú právnym subjektom. Tieto skutočnosti súdy nižšej inštancie neodôvodnili, čo je podľa § 241 ods. 2 písm. b) O. S. P. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

3. Súdy nižšej inštancie právne vyhodnotili, že sťažovateľka mala žalovať jednotlivých vlastníkov bytov bytového domu [REDAKOVANÉ] vzhľadom na prijatie Dodatku č. 1 k spoločenskej zmluve Spoločenstvom [REDAKOVANÉ], od čoho priamo závisel výrok rozhodnutia Okresného súdu v Poprade, a tento dôvod nebol Najvyšším súdom SR považovaný za dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. S. P., preto vzhľadom na prijatie Dodatku č. 1 k spoločenskej zmluve Spoločenstvom [REDAKOVANÉ], rozhodnutie nižších súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a to je dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. S. P.“

Na základe citovanej argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené Najvyšším súdom SR boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 05. 2017 pod 4 Cdo 196/2016 a 4 Cdo 204/2016 a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva finančné zadostučinenie 3.000,- EUR, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

alternatívne

1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené Krajským súdom v Prešove boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. 09. 2014 pod 2 Co/99/2014 a č. 2 Co/98/2014a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva finančné zadost'učinenie 3.000,- EUR, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že prílohu sťažnosti tvorí napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2016, 4 Cdo 204/2016 z 24. mája 2017. V petite označené uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Co 99/2014, 2Co 98/2014 z 29. septembra 2014 netvorí prílohu sťažnosti. Rovnopis napadnutého uznesenia krajského súdu si ústavný súd zaobstaral z verejne dostupného registra súdnych rozhodnutí na webovom sídle krajského súdu. Prílohou sťažnosti nie je ani splnomocnenie udelené sťažovateľkou advokátovi na účely zastupovania v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej

moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu

Podľa § 165 ods. 1 OSP v znení účinnom v rozhodnom období (do 31. decembra 2014, pozn.) pokiaľ nemá odôvodnenie rozsudku podklad v zistení skutkového stavu, môže účastník pred tým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť, navrhnúť, aby odôvodnenie bolo opravené.

Podľa § 165 ods. 2 OSP súd prvého stupňa rozhodne o návrhu na opravu do 30 dní od jeho podania. Ak súd prvého stupňa nevyhoví návrhu, predloží vec do 30 dní od podania návrhu odvolaciemu súdu, ktorý o oprave rozhodne do 60 dní od predloženia veci.

Návrhom na opravu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sa sťažovateľka domáhala vykonania opravy tak, aby na jeho tretej strane v predposlednom odseku konštatoval, že *„ide o spor medzi vlastními bytu a orgánom spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov“*.

Napadnutým uznesením krajský súd tomuto návrhu nevyhoviel s odôvodnením, že namietaná časť odôvodnenia je skutkovým a právnym zistením súdu prvého stupňa a jej správnosť a dôvodnosť bude preskúmaná v rámci odvolacieho konania proti tomuto rozsudku.

Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať uvedený záver krajského súdu, pretože navrhovaná zmena odôvodnenia rozsudku sa prieči celkovému právnemu posúdeniu veci okresným súdom, ktoré vyústilo v meritórne rozhodnutie o zamietnutí žaloby pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. Ide teda o posúdenie kľúčovej právnej otázky, ktorá bola aj predmetom odvolania a v rámci odvolacieho konania ako súčasť odvolacej právnej

argumentácie sťažovateľky preskúmaná. Inštitút doplnenia odôvodnenia rozsudku neslúži účelu sledovanému sťažovateľkou – zmene právneho posúdenia rozhodujúcich skutočností. Napadnutým procesným uznesením a postupom, ktorý je v súlade s citovanou procesnou právnou úpravou, preto nemohlo podľa názoru ústavného súdu dôjsť k ústavne relevantnému zásahu do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľky. Ústavný súd preto túto časť jej sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd podotýka, že vo vzťahuje k napadnutému uzneseniu krajského súdu v sťažnosti absentuje špecifická sťažnostná argumentácia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu

V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd považoval za vhodné pripomenúť základné východiská svojej doterajšej judikatúry k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m. m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že najvyšší súd sa v posudzovanej veci

nedostatočne zaoberal dôvodnosťou jej dovolacích námietok, ktoré podľa jej názoru zakladali prípustnosť jej dovolania.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre opakovane zdôrazňuje (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že posúdenie prípustnosti dovolania vychádza zo zákona, pričom posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení ústavou garantovaných práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do v zásade výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Ako už bolo uvedené, otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

Vychádzajúc z citovanej judikatúry, v zmysle ktorej posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je v zásade výlučne v právomoci najvyššieho súdu, a zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky sa teda úloha ústavného súdu pri preskúmaní rokovaní tejto časti sťažnosti obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na už uvedené zjavne nie je jeho úlohou.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto časti sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a v tejto súvislosti poukazuje na relevantnú časť jeho odôvodnenia, v ktorej dovolací súd predovšetkým uvádza:

„Dovolanie v časti, ktorou je napadnuté rozhodnutie vo veci samej, nesmeruje proti rozsudku, ktorý by mal znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné...

Vady konania uvedené pod písmenami a/, b/, d/, e/ a g/ ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. dovolateľka výslovne netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní

najavo. Zostáva teda (podľa obsahu dovolania) posúdiť, či konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadami v zmysle § 237 ods. 1 písm. c/ a f/ O. s. p.

Dovolateľka namietala, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, nereagoval na jej odvolacie námietky a nevychádzal zo skutkového a právneho stavu vykonaného dokazovaním na pojednávaní, z ktorého dôvodu ho treba považovať za nepreskúmateľné (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Dovolateľka nedôvodné argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o taký prípad tu ale nešlo). Dovolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného, keďže vychádzajúc z predmetu žaloby, účastníkmi konania podľa jeho názoru museli byť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov predmetného bytového domu a to buď na strane žalujúcej, alebo na strane žalovanej. S týmto názorom sa plne stotožnil aj odvolací súd a v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne vysvetlil dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Krajský súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo v danom prípade žalovaný nie je pasívne legitimovaným v konaní o určenie neplatnosti prijatého uznesenia ktorým bol schválený dodatok č. 1 k zmluve o spoločenstve. Odôvodnenie namietaného rozsudku krajského súdu nevykazuje nedostatky; je jasné, zrozumiteľné. Žalobkyňa vo svojom dovolaní nenamieta nesprávnosť vysloveného právneho názoru súdmi nižších inštancií vo vzťahu k účasti v konaní. Výslovne namieta iba nesprávne právne posúdenie otázky týkajúcej sa neplatnosti uznesenia prijatého na zhromaždení vlastníkov bytov, ktorým bol schválený dodatok č. 1 k zmluve o spoločenstve a to napriek tomu, že vzhľadom na dôvod zamietnutia žaloby sa súdy touto otázkou vôbec nezaoberali.“

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa dovolací súd zaoberal ďalšou námietkou sťažovateľky vychádzajúcou z jej tvrdenia, „že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné z dôvodu, že žalovaný nebol riadne procesné zastúpený osobou zapísanou v registri spoločenstiev bytov a nebytových priestorov“. Najvyšší súd vo vzťahu k tejto

námietke vo svojom rozhodnutí predovšetkým uviedol, že „ako dovolací dôvod majúci základ v ustanovení § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. neobstojí“, pričom tento svoj záver odôvodnil takto:

„Podľa § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený. Predpokladom procesnej nespôsobilosti účastníka konania je skutočnosť, že nemá vôbec spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva alebo brať na seba povinnosti alebo táto jeho spôsobilosť je obmedzená... Dovolací dôvod uvedený v § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nemôže preto vzniknúť na strane účastníka konania, ktorým je právnická osoba. Môže sa vzťahovať len na fyzickú osobu ako účastníka konania, prípadne na jej zákonného zástupcu. Existencia vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. preto v prejednávanej veci neprichádza do úvahy.

Uvedená dovolacia argumentácia vychádza z nesprávnej interpretácie § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Toto ustanovenie totiž dopadá výlučne na situáciu, v ktorej: a/ účastník nemal procesnú spôsobilosť a (zároveň) b/ nebol riadne zastúpený. Z uvedeného dôvodu preto skutočnosť, či právnická osoba konala alebo nekonala prostredníctvom osoby oprávnenej v jej mene konať (štatutárnym orgánom alebo ním poverenými osobami), nie je z hľadiska posúdenia procesnej spôsobilosti účastníka v zmysle § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. významná. Pokiaľ teda dovolateľka tvrdila existenciu tejto vady - nedostatku riadneho zastúpenia žalovaného, ide o námietku zmätočnú, nemajúcu oporu vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení, pretože žalovaný má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti, a teda aj spôsobilosť byť účastníkom konania a pred súdom samostatne konať, t. j. procesnú spôsobilosť.

K námietke dovolateľky, že súdy nerozhodli o predbežnej otázke na jej návrh, či ■■■■■ bol oprávnený konať a iné osoby poverovať konaním v mene žalovaného aj po tom, ako mu uplynulo funkčné obdobie predsedu žalovaného a zo strany žalovaného nebol podaný návrh na zapísanie zmeny v registri spoločenstiev, dovolací súd poznamenáva, že predbežné (prejudiciálne) otázky sú také otázky, ktorých vyriešenie súdom je predpokladom rozhodnutia vo veci samej a ktoré sú spôsobilé byť predmetom samostatného konania; bez toho teda, aby súd dospel k záveru, ako by mala byť predbežná otázka vyriešená, nie je možné konečné rozhodnutie vo veci samej... Posúdenie predbežnej otázky nemôže byť

v žiadnom prípade vyjadrené formou výroku, môže sa prejavíť len v spôsobe rozhodnutia o návrhu vo veci samej a môže byť uvedené len v dôvodoch rozhodnutia (por. R 61/1965 a tiež rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 132/2010).

Predmetom prejednávanej veci... je iba žalobný návrh o určenie neplatnosti dodatku k zmluve o spoločenstve a z tohto dôvodu sa výrok rozhodnutia mohol týkať iba tohto návrhu, pretože iba tento návrh je predmetom konania, ním je súd viazaný... Z uvedeného vyplýva, že súdy posúdenie predbežnej otázky nevyjadrujú vo výroku rozhodnutia, pretože nie je nárokom uplatneným žalobou, o ktorom je súd povinný rozhodnúť (§ 152 O. s. p.). Preto súdy oboch nižších inštancií týmto postupom nemohli zaťažiť konanie vadou podľa § 237 ods. 1 O. s. p., nemohli odňať dovolateľke možnosť konať pred súdom, a teda dovolateľka im uvedenú vadu vytýka nedôvodné.“

Na tomto základe dovolací súd v sumarizujúcej časti napadnutého uznesenia formuloval nasledujúce závery:

„Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobkyňa neopodstatnene namietala, že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou v § 237 ods. 1 písm. c/, f/ O. s. p.

Dovolaním žalobkyne v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobkyne na doplnenie rozsudku, je napadnuté rozhodnutie, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 166 ods. 2 veta tretia O. s. p.)...

Keďže žalobkyňou podané dovolanie nesmeruje v tejto časti proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolanie podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.“

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala, že postup najvyššieho súdu by nemal oporu v zákone alebo v judikatúre najvyššieho súdu.

Poukazujúc na citované, ústavný súd konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala, že dovolací súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky nerešpektoval znenie zákona a interpretoval jeho príslušné ustanovenia v rozpore s doterajšou (v zásade) ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu. Napadnuté uznesenie podľa názoru ústavného súdu poskytuje odpoveď na všetky procesné otázky majúce vplyv na prípustnosť dovolania, pričom sú v ňom zrozumiteľne objasnené kľúčové dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky, a to vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu (rozsudku) krajského súdu, ako aj vo vzťahu k dovolaním napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle pri aplikácii procesného práva a zároveň zodpovedá rozsahu požiadaviek kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutia procesnej povahy o neprípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľky. Z uvedeného dôvodu neobstojí ani námietka sťažovateľky o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Pritom zároveň ústavný súd nespúšťa zo zreteľa, že sťažovateľka meritórny rozsudok krajského súdu v petite svojej sťažnosti nenapáda, a preto nemôže byť predmetom prieskumu ústavným súdom.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažovateľka nepreukázala, že by v konaní pred ústavným súdom bola zastúpená advokátom tak, ako to vyžaduje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže k svojej sťažnosti nepripojila splnomocnenie udelené zvolenému advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. V dôsledku

uvedeného nebola splnená podmienka povinného právneho zastúpenia v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd však napriek tomu nepovažoval za nutné sťažovateľku vyzývať na doplnenie sťažnosti o chýbajúcu zákonom predpísanú náležitosť, pretože vzhľadom na charakter uplatňovaných námietok by jej sťažnosť ani po prípadnom doplnení nemohla byť spôsobilá na jej prijatie na ďalšie konanie.

V závere ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že odmietol sťažnosť sťažovateľky ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018